

Aluehallintovirasto
Regionförvaltningsverket
Regional State Administrative Agency

Infratyömaan työturvallisuus ja vastuukysymykset

RT Paaluseminaari, Tampere

17.11.2022

Rakennusala on vaarallinen toimiala

- Rakentamisen toimialoilla sattuu keskimäärin yli 15 % kaikista Suomessa sattuvista työpaikkatapaturmista ja rakentamisen ammattitauteja on keskimäärin 20 % kaikkien toimialojen ammattitaudeista Suomessa.
- Rakentamisessa tapaturmat ovat seurauksiltaan useimmiten vakavia. Kuolemaan johtavien vakavien työtapaturmien aiheuttajina ovat usein olleet puutteet rakennushankkeen suunnittelussa, valmistelussa ja suunnitelmien toteutuksessa.

Lainsäädäntöä, mm.

- Työturvallisuuslaki (738/2002)
- **Valtioneuvoston asetus rakennustyön turvallisuudesta (205/2009)**
- Valtioneuvoston asetus työvälineiden turvallisesta käytöstä ja tarkastamisesta (403/2008)
- Valtioneuvoston asetus työhön liittyvän syöpävaaran torjunnasta (1267/2019)
- Tmp rakennustyömaiden henkilöstötiloista (977/1994)
- .....

Määritelmiä Vna rakennustyön turvallisuudesta 205/2009

2 § 1 mom. Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) **yhteisellä rakennustyömaalla** työpaikkaa, jolla tehdään 1 §:ssä tarkoitettua työtä ja jolla samanaikaisesti tai peräkkäin toimii useampi kuin yksi työnantaja tai korvausta vastaan työskentelevä itsenäinen työnsuorittaja;
- 2) **rakennuttajalla** henkilöä tai organisaatiota, joka ryhtyy rakennushankkeeseen tai muuta, joka ohjaa ja valvoo rakennushanketta taikka jos edellä mainittuja ei ole, tilaajaa;
- 3) **turvallisuuskoordinaattorilla** rakennuttajan rakennushankkeeseen nimeämää tehtävistään vastuullista edustajaa, joka huolehtii rakennuttajalle säädetyistä velvoitteista;

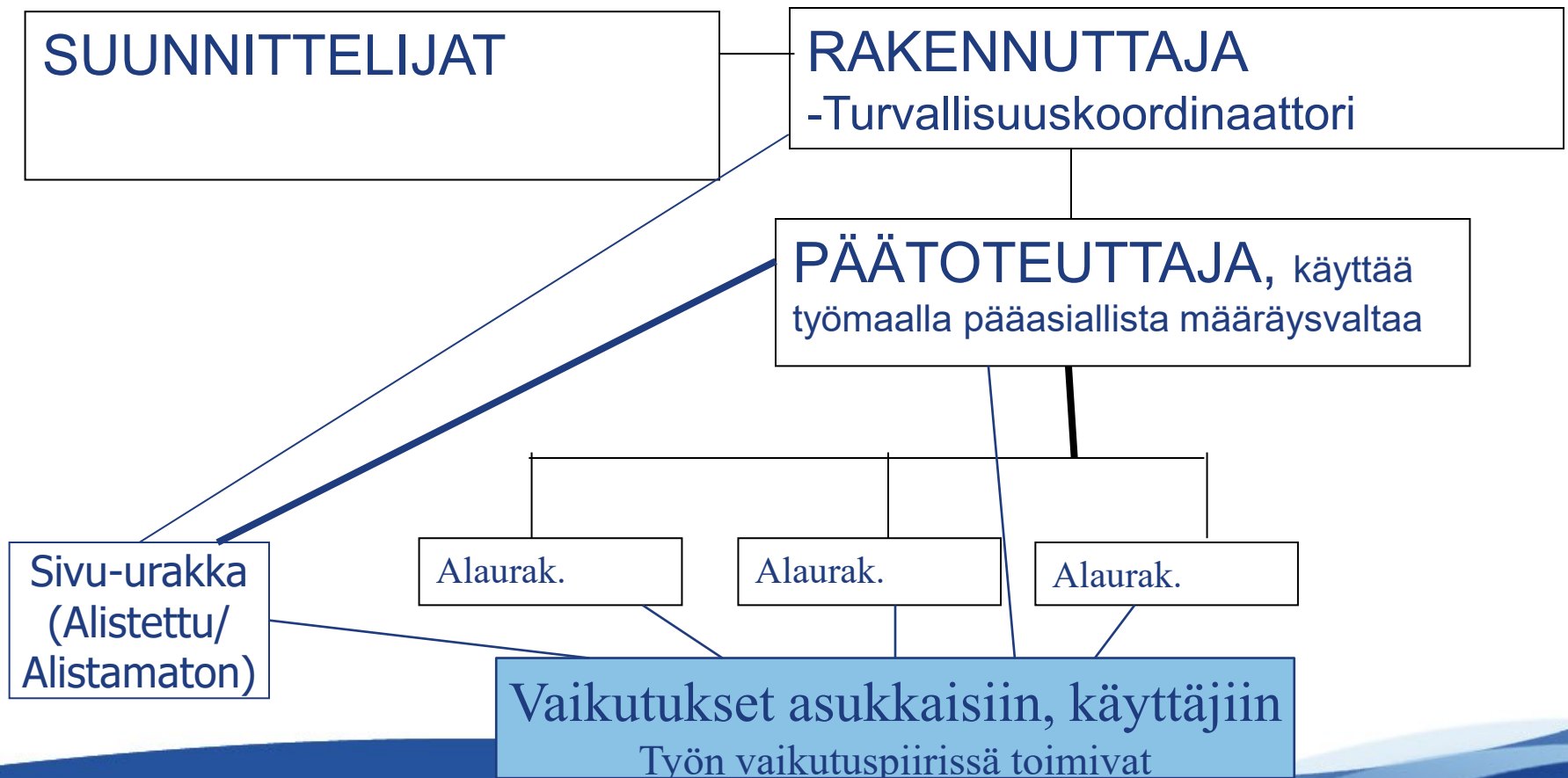

Määritelmiä Vna rakennustyön turvallisuudesta 205/2009 2 §

- 4) **päätoteuttajalla** rakennuttajan nimeämää pääurakoitsijaa tai pääasiallista määräysvaltaa käyttävää työnantajaa taikka sellaisen puuttuessa rakennuttajaa itseään;
- 5) **itsenäisellä työsuorittajalla** urakkaa, aliurakkaa, hankintaa tai muuta sellaista työsuoritusta tarkoittavan muun sopimuksen kuin työsopimuksen perusteella, työtä tekevää, jolla ei kyseessä olevalla työmaalla ole palveluksessaan työntekijöitä;
- 6) **elementtirakentamisella** rakentamista, jossa rakennus, rakenne tai muu rakennelma tehdään osaksi tai kokonaan esivalmisteisista rakennus- tai tilaosista (elementti). Elementti voi olla betonia, terästä, metallia, puuta, lasia, muovia tai muuta ainetta.

VASTUUKAAVIO

SUUNNITTELIJA

- Antaa **aktiivisesti** tietoa rakennuttajalle asioista, joilla vaikutusta rakennuttajan velvoitteiden täyttymiseen
- **Velvollisuus ottaa huomioon työsuojausasiat suunnitelmia laatiessaan**
- **Velvollisuus ottaa huomioon rakennuttajan suunnitteluohjeet ja työsuojausasiin liittyvät vaatimukset suunnitelmia laatiessaan (turvallisuusasiakirjat...)**

Rakennuttajan vastuut

- Rakennuttajan on nimettävä jokaiseen rakennushankkeeseen vaativuutta vastaava turvallisuuskoordinaattori- nimeäminen ei poista rakennuttajaa koskevia vastuusäädöksiä
- Turvallisuuskoordinaattori on rikosoikeudellisesti rakennuttajan vastuullinen edustaja-yksittäistapauksessa vastuullinen edustaja voi olla muu kuin nimetty turvallisuuskoordinaattori

Rakennuttajan vastuut

Vna 205/2009 5- 9 §

- Rakennuttajan on huolehdittava, että rakennushankkeen valmistelussa ja suunnittelussa on otettu huomioon rakennustyön toteuttamisen turvallisuus
- Turvallisuusasiakirjat (kohdekohtaisuus)(viittaukset muihin asiakirjoihin/ suunnitelmiin)
- Suunnittelun ohjaus ja sopimukset
- Suunnitelmien yhteensovittaminen
  - Riittävät lähtötiedot suunnittelijoille

Rakennuttajan vastuut

Vna 205/2009 5- 9 §

- kirjallisia turvallisuussäntöjä koskevalla pykälällä tavoitellaan sitä, että rakennuttaja kertoo
  - Yhteistoimintaan liittyvistä tehtävistä (**kokoukset, urakoitsijapalaverit, kulkuluvat/ henkilötunnisteet, tarkastukset...**)
  - **Turvallisuussuunnitelmien käsittelytavat**
- Menettelyohjeet sisältävät
  - töiden ajoituksen, erityisiä työmenetelmiä koskevat vaatimukset, aliurakoinnin järjestämisen menettelyt...

Päätoteuttajan vastuut

- Suunniteltava töiden ja työvaiheiden suorittaminen sekä ajoitus siten, että työt voidaan tehdä turvallisesti ja aiheuttamatta vaaraa **työmaalla työskenteleville tai muille työn vaikutuspiirissä oleville**
- **Päätoteuttaja vastaa työmaan työntekijöitten perehdyttämisestä ja erityisosaamisista sekä vaadittavista luvista**

Päätoteuttajan vastuut

- Päätoteuttaja vastaa toiminnan yhteensovittamisesta ja tiedottamisesta
- Päätoteuttaja vastaa koneiden ja laitteiden kunnosta ja niiden käyttötarkoitukseen soveltuvuudesta sekä varmistaa, että kaikille työmaalla toimiville koneille ja laitteille, joille on säädetty määräaikaistarkastukset, ne on myös suoritettu
- Turvallisuuden seuranta; kunnossapitotarkastukset, käyttöönottotarkastukset (työnjohtokapasiteetti ?)...

Päätoteuttaja suunnittelee (VASTAA)

- 1) työmaan järjestelyt sekä hyvän järjestyksen ylläpito työpisteissä ja materiaalien käsittelyssä eri rakennusvaiheissa; (kulkuteiden ja kaivantojen rajaukset)
- 2) räjäytys-, louhinta- ja kaivutyöt;
- 3) maapohjan kantavuus ja kaivantojen tuenta;
- 4) rakennustyön aikainen sähköistys ja valaistus;
- 5) työmenetelmät;
- 6) koneiden ja laitteiden käyttö;
- 7) nostotyöt ja siirrot;
- 8) putoamissuojauksen toteuttaminen;
- 9) työ- ja tukitelinetyö;

Päätoteuttaja suunnittelee

- 10) elementtien, muottien ja muiden suurten rakenteiden varastointi, nostot ja asennus;
- 11) pölyn vähentäminen ja sen leviämisen estäminen;
- 12) työhygieenisten mittausten menettelyt;
- 13) purkutyö;
- 14) eri töiden ja työvaiheiden tosiasiallinen ajoitus ja kesto sekä niiden yhteensovittamisen järjestäminen rakennustöiden edistymisen mukaan;

Päätoteuttaja suunnittelee

- 15) eri töiden ja työvaiheiden yhteensovittaminen rakennustyömaalla tai rakennustyön vaikutuspiirissä toteutettavan teollisen toiminnan, muiden vastaavien työtoimintojen ja yleisen liikenteen kanssa (liikennejärjestelysuunnitelmat);
- 16) vaaraa aiheuttavat putkistot ja sähkökaapelit;
- 17) henkilönsuojainten käyttötarpeet ja -ajankohdat; sekä
- 18) toiminta tapaturmissa ja onnettomuustilanteissa.
- Suunnitelmat on tehtävä kirjallisesti. Suunnitelmat on tarkistettava olosuhteiden muuttuessa

Mitä työturvallisuus on ?

Työturvallisuus on käytännössä:

1. terveen maalaisjärjen käyttöä ja yhteistyötä, työn tilaajan, työnjohdon ja työntekijöiden osalta...
2. tilaajan, johdon ja ennen kaikkea työntekijöiden asenne.....
3. pelimarkat.....

Työturvallisuustoiminnan tavoite on henkisen ja fyysisen terveyden säilyttäminen, tapaturmattomuus, terveelliset työtavat ja työolot, sekä viihtyvyys.

Mitä työturvallisuus on ?

- Työturvallisuusasioitten hallinta on osa ammattitaitoa
- Hyvä ammattiosaaminen on työturvallisuutta
- Työturvallisuus vaatii runsaasti yhteistoimintaa kaikkien rakentamisen toimijoitten välillä
- Ja lisäksi asennetta...

Miten parantaa turvallisuutta rakentamisessa ?

- Mikään ei korvaa ammattitaitoista suunnittelua tai rakennuttamista-
- Mikään ei korvaa ammattitaitoista työvaihekohtaista suunnittelua- ei yleiset riskinarvioinnit, ei kunnossapitotarkastukset/ mittaukset...
- Mikään ei korvaa ammattitaitoisen työnjohdon riittävyttä- työnjohdon määrä ja kokemus !
- Ja kaikessa tekemisessä- paperit ei pelkästään riitä- tarvitaan valvontaa !